

MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM CÁC CẤP TỈNH QUẢNG NAM THAM GIA XÂY DỰNG ĐẢNG VÀ HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ TRONG SẠCH, VỮNG MẠNH

NGUYỄN PHI HÙNG *

Thời gian qua, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp ở tỉnh Quảng Nam, cùng với các cấp ủy, chính quyền ở địa phương chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân; tích cực tham gia xây dựng Đảng và hệ thống chính trị các cấp trong sạch, vững mạnh; tăng cường mối quan hệ gắn bó mật thiết giữa Đảng, Nhà nước với nhân dân, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân, góp phần ổn định và phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn.

TRONG suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng ta luôn chú trọng củng cố, tăng cường mối quan hệ gắn bó mật thiết giữa Đảng với nhân dân, xem đây là vấn đề có ý nghĩa sống còn, là điều kiện quyết định bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng đối với Nhà nước và xã hội. Hiến pháp năm 2013 quy định: “Đảng Cộng sản Việt Nam gắn bó mật thiết với nhân dân, phục vụ nhân dân, chịu sự giám sát của nhân dân, chịu trách nhiệm trước nhân dân về những quyết định của mình”⁽¹⁾. Nghị quyết Đại hội XII của Đảng chỉ rõ: “Củng cố vững chắc niềm tin của nhân dân đối với Đảng, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc và mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với nhân dân”⁽²⁾, đồng thời cũng xác định, đây là nhiệm vụ của cả hệ thống chính trị, trong đó, có vai trò quan trọng của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (MTTQVN). Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Quảng Nam lần thứ XXI xác định nhiệm vụ quan trọng của Đảng bộ trong

giai đoạn 2015 - 2020, là: “Tiếp tục đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác dân vận, tăng cường mối quan hệ máu thịt giữa Đảng với nhân dân”⁽³⁾, “Phát huy dân chủ, sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân để xây dựng Đảng bộ và hệ thống chính trị các cấp trong sạch, vững mạnh và tổ chức thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị ở các cấp”⁽⁴⁾.

Những kết quả đáng ghi nhận

Quán triệt quan điểm trên, 5 năm qua, MTTQVN các cấp ở tỉnh Quảng Nam không ngừng đổi mới nội dung, phương thức hoạt

* Phó Chủ tịch Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Quảng Nam

(1) Khoản 2, Điều 4, Hiến pháp năm 2013

(2) Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Văn phòng Trung ương Đảng, tr. 210

(3), (4) Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Quảng Nam lần thứ XXI, nhiệm kỳ 2015 - 2020, tr. 114, 106

động; phát huy vai trò tập hợp, đoàn kết xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân, tích cực tham gia xây dựng Đảng, Nhà nước và hệ thống chính trị ngày càng vững mạnh; thực hiện tốt vai trò “cầu nối”, là nơi tập hợp tâm tư, nguyện vọng, phản ánh ý kiến, kiến nghị của nhân dân, cùng với các cấp ủy, tổ chức đảng và chính quyền các cấp chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân. Qua đó, củng cố niềm tin, tăng cường mối quan hệ máu thịt giữa Đảng, chính quyền với nhân dân, góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XXI, nhiệm kỳ 2015 - 2020 đã đề ra.

Là một bộ phận của hệ thống chính trị, cơ sở chính trị của chính quyền nhân dân, những năm qua, bằng nhiều hoạt động cụ thể, thiết thực, với nhiều hình thức vận động phong phú, đa dạng, MTTQVN các cấp trên địa bàn thực hiện tốt công tác tuyên truyền, giáo dục truyền thống đoàn kết, tập hợp rộng rãi đoàn viên, hội viên và các tầng lớp nhân dân, tạo sự thống nhất, đồng thuận cao trong xã hội thực hiện có kết quả chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, như thông qua đội ngũ cán bộ, công chức Mặt trận, các tổ chức thành viên, cá nhân tiêu biểu, người có uy tín trong đồng bào các dân tộc, các tôn giáo... tuyên truyền, giải thích, làm cầu nối chuyên tải chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến với nhân dân và vận động nhân dân tích cực tham gia thực hiện; chủ trì tổ chức tốt các cuộc vận động, các phong trào thi đua yêu nước gắn với nhiệm vụ chính trị của địa phương; phát động cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh” gắn với phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”, “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam” và nhiều phong trào thi đua khác tạo nên sự lan tỏa tích cực, phát huy hiệu quả, ngày càng đi vào chiều sâu, góp phần bảo

đảm sự ổn định và thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

Với phương châm “gần dân, sát dân”, hướng mạnh hoạt động về cơ sở, MTTQVN các cấp trên địa bàn phát huy tốt vai trò đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân. Thường xuyên tổ chức tiếp xúc, gặp gỡ, lắng nghe, nắm bắt tâm tư, tình cảm, tập hợp, tổng hợp và phản ánh kịp thời ý kiến, kiến nghị của đoàn viên, hội viên và nhân dân với Đảng và Nhà nước. Công tác phối hợp tổ chức hoạt động tiếp xúc cử tri với đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp; đối thoại trực tiếp giữa người đứng đầu cấp ủy, chính quyền với nhân dân; tham gia tiếp công dân, giải quyết đơn, thư khiếu nại, tố cáo, phản ánh, kiến nghị của nhân dân; công tác hòa giải ở cơ sở... được tổ chức thường xuyên góp phần tạo mối quan hệ gắn bó, gần gũi giữa cán bộ, công chức, đảng viên với nhân dân.

Để bảo đảm quá trình xây dựng và thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, đem lại lợi ích thiết thực cho nhân dân, MTTQVN các cấp trên địa bàn triển khai thực hiện có hiệu quả hoạt động giám sát, phản biện xã hội theo quy định của Đảng và Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Tính từ năm 2015 đến nay, Ủy ban MTTQVN các cấp trên địa bàn tổ chức hơn 1.700 cuộc giám sát chuyên đề và liên ngành với các cơ quan liên quan về những nội dung liên quan trực tiếp đến đời sống, quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân, như giảm nghèo bền vững; xây dựng nông thôn mới; giải quyết khiếu nại, tố cáo; phòng, chống tiêu cực, tham nhũng, lãng phí; chấp hành pháp luật trong hoạt động tư pháp; công tác cải cách thủ tục hành chính; thực hiện chính sách đối với đồng bào dân tộc thiểu số; hoạt động đầu tư xây dựng của cộng đồng; giám sát cán bộ, đảng viên và người đứng đầu các cấp về trách nhiệm nêu gương, tu dưỡng, rèn luyện

đạo đức, lối sống... Đồng thời, chủ động lựa chọn, tổ chức hiệu quả hoạt động phản biện xã hội và tham gia góp ý đối với dự thảo văn bản của cấp ủy, chính quyền các cấp... nhằm làm sáng tỏ sự cần thiết, sự phù hợp, tính khả thi, đáp ứng yêu cầu, nguyện vọng của nhân dân. Từ năm 2015 đến nay, Ủy ban MTTQVN các cấp trong tỉnh tổ chức hơn 620 hội nghị phản biện và tham gia góp ý trên 1.200 dự thảo văn bản của cấp ủy, chính quyền cùng cấp. Điều quan trọng hơn là thực tế, hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận ngày càng đi vào chiều sâu, phát huy hiệu quả, được cấp ủy, chính quyền ghi nhận, đánh giá cao, được nhân dân tin tưởng, ủng hộ.

Một trong những yếu tố quyết định tính “mật thiết” trong mối quan hệ giữa Đảng với nhân dân là niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước phải không ngừng được củng cố. Thực tế 5 năm qua, MTTQVN ở các địa phương trong tỉnh phát huy tốt vai trò nòng cốt trong việc tổ chức, tạo điều kiện cho nhân dân phát huy quyền làm chủ, tích cực tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền và hệ thống chính trị các cấp trong sạch, vững mạnh. Hằng năm, chủ trì tổ chức góp ý đối với tập thể và cá nhân ban thường vụ cấp ủy cùng cấp; chủ động phối hợp với cấp ủy, chính quyền cùng cấp tổ chức đối thoại trực tiếp⁽⁵⁾ giữa người đứng đầu cấp ủy, chính quyền với nhân dân địa phương; chủ trì tổ chức hàng nghìn “diễn đàn nhân dân”⁽⁶⁾ góp ý cán bộ, công chức, viên chức, lực lượng công an các cấp góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức có tinh thần trách nhiệm, ý thức đạo đức công vụ, tận tụy phục vụ nhân dân. Đồng thời, chủ trì, phối hợp tổ chức hàng trăm diễn đàn đối thoại trực tiếp⁽⁷⁾ giữa người đứng đầu chính quyền cấp huyện, cấp xã với nhân dân địa phương đề kịp thời giải quyết dứt điểm, có hiệu quả những vấn đề bức xúc, kiến nghị chính đáng của nhân dân, góp phần củng cố niềm tin của nhân dân

đối với đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và đội ngũ cán bộ, công chức, đảng viên các cấp.

Tại cơ sở, MTTQVN cấp xã và Ban Công tác Mặt trận khu dân cư tiếp tục phát huy hiệu quả vai trò nòng cốt trong tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện quyền làm chủ, tích cực tham gia quản lý Nhà nước, quản lý xã hội và giám sát chặt chẽ hoạt động của cấp ủy, chính quyền và đội ngũ cán bộ, công chức, đảng viên trong quá trình thực thi công vụ; vận động nhân dân phát huy tinh thần tự quản và trách nhiệm cộng đồng thực hiện tốt hương ước, quy ước khu dân cư, tích cực hưởng ứng các phong trào thi đua, các cuộc vận động do cấp ủy, chính quyền và Mặt trận phát động. Nhờ thực hiện tốt Quy chế dân chủ ở cơ sở đã tạo sự chuyển biến tích cực trong phương thức lãnh đạo, tác phong, lề lối làm việc của cấp ủy, chính quyền cơ sở. Đội ngũ cán bộ, công chức, đảng viên ngày càng sâu sát cơ sở, gần dân, tôn trọng và lắng nghe ý kiến của nhân dân, hạn chế tình trạng tiêu cực, tham nhũng, lãng phí, đẩy mạnh cải cách hành chính, hòa giải ở cơ sở... góp phần giữ vững ổn định chính trị, trật tự, an toàn xã hội, phát triển kinh tế, nâng cao đời sống nhân dân.

Những hạn chế cần khắc phục và bài học kinh nghiệm

Những kết quả đạt được của MTTQVN các cấp ở tỉnh Quảng Nam thời gian qua là rất quan trọng, nhưng xét tổng thể trên địa bàn, việc gắn kết mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với nhân dân và phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tham gia xây dựng Đảng,

(5) Cấp tỉnh tổ chức: 2 hội nghị; cấp huyện: 130 hội nghị; cấp xã: 600 hội nghị

(6) Tổng số: 1.369 diễn đàn, trong đó cấp huyện: 99; cấp xã: 1.297 diễn đàn

(7) Tổng cộng: 243 cuộc, trong đó cấp huyện tổ chức: 27 cuộc; cấp xã: 216 cuộc

xây dựng hệ thống chính trị vẫn còn nhiều vấn đề cần khắc phục:

Một là, việc nắm bắt tình hình, đời sống, tâm tư, nguyện vọng, tập hợp, phản ánh ý kiến, kiến nghị của đoàn viên, hội viên và nhân dân đôi lúc chưa kịp thời. Nội dung, hình thức tổ chức tiếp xúc cử tri với đại biểu dân cử cần tiếp tục đổi mới để thu hút sự tham gia của đông đảo cử tri. Chính quyền và các cơ quan chức năng cần tăng cường trách nhiệm tiếp công dân, tiếp nhận, giải quyết đơn, thư khiếu nại, tố cáo, phản ánh, kiến nghị của nhân dân; tiếp thu, giải quyết, trả lời nghiêm túc ý kiến, kiến nghị của cử tri và nhân dân.

Hai là, công tác dân vận chính quyền ở một số địa phương, cơ quan, đơn vị hiệu quả chưa cao; vẫn còn tình trạng cán bộ, công chức, người đứng đầu thiếu trách nhiệm, chưa gương mẫu, chậm trễ, gây khó khăn khi giải quyết công việc của nhân dân.

Ba là, hoạt động giám sát, phản biện xã hội của MTTQVN các cấp hiện nay còn nặng về số lượng. Nội dung, đối tượng chưa toàn diện. Chỉ mới tập trung giám sát việc triển khai thực hiện chủ trương, chính sách, pháp luật của chính quyền và các cơ quan nhà nước (chưa tổ chức giám sát đối với tổ chức đảng, người đứng đầu, cán bộ chủ chốt, công chức và đảng viên các cấp). Việc theo dõi, đôn đốc và giám sát kết quả giải quyết, thực hiện các kiến nghị sau giám sát chưa hiệu quả. Hoạt động phản biện xã hội của các tổ chức chính trị - xã hội còn hạn chế, chất lượng chưa cao.

Bốn là, quy định của pháp luật về thực hiện Quy chế dân chủ ở xã, phường, thị trấn còn thiếu những hình thức, cơ chế để phát huy đầy đủ quyền làm chủ của nhân dân ở cơ sở, nhất là quy định về công khai, minh bạch. Hoạt động giám sát của nhân dân ở cơ sở thông qua Ban Thanh tra nhân dân và Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng hiện nay còn nhiều khó khăn, hiệu quả chưa cao.

Năm là, tổ chức bộ máy, biên chế cán bộ, công chức Mặt trận các cấp hiện nay chưa

được bố trí tương xứng với vị trí, vai trò, nhiệm vụ, quyền hạn của MTTQVN theo quy định của Hiến pháp và pháp luật. Chế độ, chính sách đối với đội ngũ cán bộ, công chức và phương tiện làm việc của Ủy ban MTTQVN các cấp, nhất là ở cơ sở chưa được quan tâm đúng mức.

Từ thực tiễn đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, tăng cường mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với nhân dân, tham gia xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh của MTTQVN các cấp ở tỉnh Quảng Nam trong thời gian qua, có thể rút ra một số kinh nghiệm sau:

Thứ nhất, cần tăng cường vai trò nòng cốt chính trị trong tham gia xây dựng Đảng, chính quyền, đồng thời thực hiện tốt chức năng đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân; xem đây là nhiệm vụ trọng tâm, thường xuyên của MTTQVN các cấp.

Thứ hai, tập trung nâng cao hiệu quả hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Ủy ban MTTQVN các cấp. Chủ động lựa chọn nội dung, đối tượng phù hợp để phối hợp, thống nhất với các tổ chức chính trị - xã hội và các cơ quan liên quan xây dựng kế hoạch giám sát, phản biện xã hội. Sau giám sát, phản biện xã hội phải kịp thời kiến nghị và đôn đốc, theo dõi, giám sát kết quả tiếp thu, giải quyết.

Thứ ba, phát huy vai trò của Ban Công tác Mặt trận, các tổ chức tự quản, tổ chức tư vấn, tổ chức thành viên, cá nhân tiêu biểu, người có uy tín trong đồng bào các dân tộc, các tôn giáo và ủy viên Ủy ban MTTQ Việt Nam các cấp làm “cầu nối” tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước; thường xuyên nắm bắt tâm tư, nguyện vọng, tập hợp, tổng hợp, phản ánh kịp thời, đầy đủ ý kiến, kiến nghị của nhân dân với cấp ủy, chính quyền các cấp.

Thứ tư, thường xuyên tổ chức “diễn đàn nhân dân” góp ý xây dựng đội ngũ cán bộ,

công chức, đảng viên; phối hợp tổ chức hội nghị đối thoại trực tiếp giữa người đứng đầu cấp ủy, chính quyền với nhân dân.

Nhiệm vụ và giải pháp trong thời gian tới

Trong thời gian tới, quán triệt sâu sắc quan điểm của Đảng về tăng cường mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với nhân dân, củng cố, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước, MTTQVN các cấp ở tỉnh Quảng Nam tiếp tục cùng với các cấp ủy, tổ chức đảng và chính quyền các cấp nỗ lực, quyết tâm thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Quảng Nam lần thứ XXII, nhiệm kỳ 2020 - 2025, phấn đấu xây dựng Quảng Nam thành tỉnh phát triển khá của cả nước vào năm 2030. Trước mắt, MTTQVN các cấp trong tỉnh cần tập trung thực hiện tốt một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm sau:

1- Tiếp tục tham mưu cho cấp ủy tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng đối với việc đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của MTTQVN và các đoàn thể chính trị - xã hội đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới theo tinh thần Thông báo số 160-TB/TW, ngày 15-1-2020, của Bộ Chính trị khóa XII, *“Về tiếp tục thực hiện Kết luận số 62-KL/TW, ngày 8-12-2009 của Bộ Chính trị khóa X”*. Tập trung tuyên truyền, quán triệt, nhận thức sâu sắc, đầy đủ về vai trò, vị trí, nhiệm vụ và quyền hạn của MTTQVN trong giai đoạn hiện nay.

2- Đẩy mạnh tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; phát huy vai trò nòng cốt, chủ trì hiệp thương, phối hợp với các tổ chức thành viên tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng thực hiện các cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”, “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”, phong trào thi đua “Đoàn kết sáng

tạo” bảo đảm tính cụ thể, thiết thực, hiệu quả để thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng - an ninh, đối ngoại của tỉnh trong nhiệm kỳ mới.

3- Phát huy đầy đủ vai trò đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên, hội viên và nhân dân; thường xuyên lắng nghe, nắm bắt tâm tư, nguyện vọng, tập hợp, tổng hợp ý kiến, kiến nghị của nhân dân để phản ánh với Đảng và Nhà nước. Chủ động phối hợp với chính quyền giải quyết có hiệu quả những vấn đề xã hội bức xúc ngay tại cơ sở, góp phần bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân. Thường xuyên theo dõi, giám sát việc xử lý, giải quyết kiến nghị, phản ánh của nhân dân, góp phần nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân.

4- Tăng cường vai trò nòng cốt chính trị của MTTQVN, thực hiện hiệu quả Quy chế dân chủ ở cơ sở, phát huy quyền làm chủ của nhân dân trong tham gia xây dựng Đảng, chính quyền. Tập trung nâng cao hiệu quả hoạt động giám sát, phản biện xã hội, trọng tâm là giám sát trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng, gương mẫu của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu; hoạt động quản lý nhà nước ở những lĩnh vực dễ phát sinh tiêu cực, tham nhũng, lãng phí và liên quan trực tiếp đến đời sống nhân dân... góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên thực sự trong sạch, vững mạnh để củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước;

5- Tiếp tục củng cố, kiện toàn tổ chức bộ máy, thường xuyên tập huấn, bồi dưỡng nâng cao năng lực công tác của đội ngũ cán bộ, công chức Mặt trận các cấp; phát huy vai trò, trách nhiệm và trí tuệ của Ủy viên Ủy ban MTTQVN, thành viên các tổ chức tư vấn; các nhân sĩ, trí thức, người uy tín trong đồng bào các dân tộc, tôn giáo và chuyên gia trên các lĩnh vực tham gia vào tổ chức và hoạt động của Mặt trận. □